

спроможностей, професійними стандартами, навчальною підтримкою, моделюванням, тренуванням у реальних умовах та оцінюванням спроможностей.

Висновки. Доктринальні підходи НАТО до РХБ захисту можуть бути використані як структурний орієнтир для вдосконалення підготовки органів і підрозділів сектору безпеки і оборони. Найбільш придатними елементами для побудови такої підготовки є три лінії зусиль – запобігання, захист і відновлення; три рівні спроможностей – базовий, розширений і спеціалізований; а також підхід до освіти, підготовки, навчання та оцінювання.

Дерев'янка Максим Олександрович
старший викладач кафедри логістики підрозділів
підполковник
навчально – науковий інститут логістики
Національна академія Національної гвардії України

ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ГРОШОВОЇ КОМПЕНСАЦІЇ ЗА ПІДНАЙОМ ЖИТЛА ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦЯМИ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ

Право на житло є одним із базових соціально-економічних прав людини, гарантованих Конституцією України. Згідно зі статтею 47 Конституції України держава зобов'язана створювати умови, за яких кожен громадянин має можливість збудувати, придбати або орендувати житло. Особливого значення це право набуває щодо військовослужбовців, соціальний і правовий захист яких забезпечується державою з урахуванням специфіки проходження служби.

Рівень та якість життя військовослужбовців і членів їхніх сімей значною мірою залежать від ефективності системи соціального забезпечення, важливою складовою якої є забезпечення житлом. Наявність стабільних та гідних житлових умов безпосередньо впливає на соціальну захищеність, морально-психологічний стан особового складу та мотивацію до проходження військової служби.

Забезпечення військовослужбовців житлом традиційно залишається одним із найбільш проблемних питань державної соціальної політики. Чинне законодавство України передбачає декілька форм реалізації цього права: надання службових житлових приміщень, розміщення у спеціально обладнаних казармах або сімейних гуртожитках, оренди житлових приміщень з метою забезпечення ним військовослужбовців та членів їх сімей або, за бажання військовослужбовця, виплати йому грошової компенсації за піднаймання (наймання) житлового приміщення.

У разі відсутності у військовій частині достатнього службового житлового фонду держава зобов'язана забезпечити військовослужбовців житлом шляхом оренди

або виплати грошової компенсації. Проте на практиці реалізація цих механізмів ускладнюється низкою об'єктивних та суб'єктивних чинників.

Суттєвою проблемою є нестача державного та службового житлового фонду, відсутність ефективних програм будівництва й придбання житла, а також невідповідність темпів житлового забезпечення реальним потребам військовослужбовців. У Національній гвардії України переважна більшість військових частин не має власних сімейних гуртожитків, а наявні приміщення здатні задовольнити потреби лише незначної частини сімей та часто перебувають у незадовільному технічному стані. В умовах воєнного стану розміщення родин військовослужбовців на територіях військових частин також пов'язане з підвищеними ризиками для життя та безпеки.

Оренда житла військовими частинами має низку організаційних та правових обмежень. Зокрема, чинне законодавство у сфері реєстрації місця проживання ускладнило можливість реєстрації військовослужбовців та членів їх сімей за адресою військової частини, що створює додаткові труднощі під час оформлення орендних відносин. Крім того, значна частина власників житла не зацікавлена у здачі приміщень на офіційних договірних засадах через небажання декларувати доходи, що суттєво звужує можливості легальної оренди.

За таких умов виплата грошової компенсації за піднайом житла є найбільш поширеним та гнучким способом забезпечення житлових прав військовослужбовців Національної гвардії України. Порядок і розміри такої компенсації визначені нормами бюджетного та спеціального законодавства, а також відповідними підзаконними актами. Водночас встановлені розміри компенсації дедалі частіше не відповідають реальним умовам ринку житла.

На рівень фактичних витрат військовослужбовців на оренду житла впливають регіональні особливості, сезонні коливання цін у курортних і туристичних містах, а також наслідки збройної агресії, які спричинили зростання вартості оренди у західних та центральних регіонах України і водночас її зниження у прифронтових населених пунктах. У результаті різниця між розміром грошової компенсації та реальною вартістю оренди житла призводить до додаткового фінансового навантаження на військовослужбовців і їхні сім'ї.

Таким чином, сучасний стан житлового забезпечення військовослужбовців Національної гвардії України свідчить про необхідність перегляду та вдосконалення механізму виплати грошової компенсації за піднайом (найом) житлових приміщень.